

Detta reportage publicerat med tillstånd av Ulf Wiberg på denna hemsida.

Reportage av Ulf Wiberg, yngre kursare till Överstelöjtnant Bertil Ströberg.
uw.wiberg@swipnet.se

Spionaffärer och andra förmodade rättsövergrepp.

Till Flygvapnets Signalskola i Västerås kom den 1 november år 1949 en sällsynt intelligent yngling. Han var 17 år gammal och son till en sågverksarbetare på norra sidan av sjön Åsnen i Småland.

Hans namn var Bertil Ströberg och han skulle under en lång följd av år bli allmänt känd som en eleven, vilken genomgått samtliga av kurser under sin långa utbildning som nummer ett och oslagen primus motor. Och hans väg var förvisso lång och stävsam.

Från en vanlig folkskolegrabb med 6 år enligt skolform B 1, via Flygvapnets alla utbildningar, real- och studentexamen vid anrika Försvarets Läroverk i Uppsala där han för övrigt gick i flera klasser samtidigt för att påskynda den obligatoriska studentexamen, vilken han förstås avlade med laudatur liksom allt annat i utbildnings- och kursväg. Flygkrigshögskolans både lägre och högre klass, fortfarande med de högsta betygen.

Men, det kan vara så, att kloka individer ur fotfolkens led på den här tiden väckte ont blod, och mången har framställt denna förfärlighet till grunden för hela den komplicerade men samtidigt enkla s k "Ströbergaffären", en påstådd budgivning med den polska underrättelsetjänsten.

Att många år senare för högre officerare med anor få en chef som en gång varit deras "kanin" väckte säkert ont blod på flera händer.

Det skulle nu gälla att försöka saluföra svensk militär information till ost via en polsk ambassad i Stockholm.

Dumt så det förslår både på utredningsstadiet och i första instans.

Men rättssystemet var på den här tiden en gång sådant att övertygande skäl alltid var för handen, man dömde mera på indicier i stället för handfasta bevis, även i Wennerströmaffären fanns det mänskliga dörrar som SÄPO inte lyckats öppna och då tog man den lättare vägen för att skaffa sig underlag som skulle hålla vid prövningen hos åklagaren och således kunde hamna i en stort upplagt cirkus och rättegång.

Man kanske ville rättfärdiga sin egen existens ? I dagarna har man med rätta nu till och med frågat sig i Norge om domen om "storspionen" Arne Treholt egentligen hade någon tillräcklig pregnans. Svaret återstår inom det norska rättssystemet där man kanske blir nödgat att göra en och annan betydande "pudel", vilket man fått i arv från ett tidigare juridiskt tänkesätt.

Tidningens medarbetare genomgick exakt samma utbildning som Bertil Ströberg under våra åtta första år. Som signalfolk fick vi lära oss att skriva annorlunda på två olika sätt. Det ena var när vi skulle ta emot morsetrafik för upp till 150 tecken per minut, detta skedde med en liten pennstump.

Man var tvungen att skriva på ett alldeles speciellt sätt för att hinna med och detta skrivsätt förföljde en sedan livet igenom. Vidare när det gällde att texta femställiga stora bokstäver med krypterade meddelanden. Detta sätt också kvar och systemet nyttjar jag själv fortfarande efter nu snart sex decennier.

Ströbergs karriär och olika arbetsuppgifter senare än år 1960 har jag inga säkra uppfattningar om. Men som flygplatschef i Östergötland år 1986 deltog jag i ett möte med SÄPO i Södermanland.

Mycket trevligt och proffsigt folk, men jag märkte att de liksom jag själv var högst osäkra i den s k Ströbergaffären. Kunde det ha funnits en femtekolonnare som velat Ströberg illa ?

I Wennerströmaffären tidigare konstaterades ju att det fanns en tillskyndare betydligt högre upp i organisationen men man lyckades aldrig identifiera honom.

Under kvällsgroggen föreslog jag ett par SÄPO gubbar att de närmare skulle studera det brev som Ströberg påstods ha skrivit till den polska ambassaden med offert. Vi signalister fick ju lära oss skriva på ett speciellt sätt, vilket tidigare berättats i artiklar.

Jag inkallades till förhör och jag underströk att lösningen kunde ligga i brevet och det sätt på vilket det skrivits och utformats. Efter en ganska lång tid fick jag svar.

De hade inte funnits minsta likhet med det sätt flygvapnets tidiga signalister lärde sig skriva eller nyttjades av små och stora bokstäver i det blev som erbjudits den polska säkerhetstjänsten.

Enbart detta borde ju då för tiden ha varit nog för att helt fria den anklagade, vilken detta till trots fick tillbringa sex år inom rättssystemets väggar.

Ett justitiemord, säkert inte det första i den moderna svenska historien, men nu har emellertid prövningstillstånd beviljats och då får man hoppas att vännen och den fantastiske begåvningen kommer till sin rätt och blir rentvådd.

Men, vi är gamla nu och timglasets sand minskar snabbt för varje dag !

Att bli hängd i tysthet eller att känna sig fri från ett påstått brott när man redan har återgått till jorden måste anses vara föga tröstande !

Från början tillhörde volontären Bertil Ströberg F 12 i Kalmar, år 1952 kom han till F 17 i Kallinge.

Tidningens medarbetare har samarbetat med Ströberg i tio år och nu åtskilliga år senare kan jag svara likadant på SÄPOs fråga till mig:

Hade han över huvud taget några tillkortakommanden ?

Jo, han hade en svag kommandoröst vid exercisövningar !

**Ulf Wiberg.
uw.wiberg@swipnet.se**

**Yngre kursare till Överstelöjtnant Bertil Ströberg.
Publicerad av
uffe, 2010-09-26 14:11:02**